

Coğrafya Öğretiminde İnteraktif Ders Sunumu Kullanımına Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Yrd. Doç. Dr. Erkan YEŞİLTAS

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi, erkanyesiltas@gmail.com

Ayşegül YILMAZER

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, aysegulylmzr@gmail.com

Tuğba YAMAN

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tuğbayaman60@gmail.com

ÖZET

Geçmişten günümüze eğitim – öğretim faaliyetlerinde hedeflenen amaçlara ulaşmak için yeni yöntem ve materyaller geliştirilmiş ve halen de geliştirilmeye devam edilmektedir. Geliştirilen bu yöntem ve materyallerin içerisinde en umut vadedeni bilgisayar destekli öğretim, bilgisayar teknolojileri ve yazılımlarıdır. Bilgisayarların en önemli katkılarından; öğrenilen konuya özgü resim, harita, animasyon, hareketli gerçek görüntü ders sunumları, vb. olanakları sunması, bilgiyi somutlaştırmaya yönelik bu özellikleriyle diğer eğitsel ortamlara nazaran daha kalıcı öğrenmeler kazandırması, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre öğrenmesine olanak tanınması, öğretmen öğrenci arasında ayrıntılı bir takip sağlanması, gerek bilgisayar ve öğrenci arasında gerekse öğretmen ve öğrenci arasında yüksek etkileşim sağlayabilmesi, olduğu görülmektedir.

Bu araştırma coğrafya öğretiminde interaktif ders sunumu kullanımına yönelik öğretmen adayları görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırma Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler Eğitimi ve Sınıf Öğretmenliği anabilim dallarında öğrenim gören 150 öğretmen adayları üzerinde yürütülmüştür. Veri toplama işlemi öncesinde “Levha Hareketleri ve Depremler” konusuna yönelik olarak Adobe Captivate yazılımı ile hazırlanan interaktif ders sunumu ile ders işlenmiştir. Ders sonunda öğretmen adaylarına anket uygulanarak veriler elde edilmiş, cinsiyet ve anabilim dalı değişkenleri dikkate alınarak değerlendirilmiştir.

Araştırmadan elde edilen verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde değerleri ve aritmetik ortalama hesaplanmış, değişkenlerin durumuna göre “X²” ve “t” testi kullanılmıştır.

Araştırma neticesinde bilgisayar destekli interaktif ders sunumunun geleneksel yöntemlere göre daha etkili olduğu, dersin daha ilgi çekici ve anlaşılır hale geldiği, bilgilerin kalıcı olma derecesinin yüksek olduğu görüşlerine ulaşılmıştır. Öğretmen adayları interaktif ders sunumu hazırlamak için kendilerini ve bölüm öğretim elemanlarını orta düzeyde yeterli görmektedir. Öğretmen adayları özellikle bu tür bir ders sunumu hazırlamayı öğrenmek için ders alma ve dersleri bu şekilde sunmak istedikleri yönünde görüş bildirmiştir. Ayrıca bilgisayar destekli ders sunumu, coğrafya konuları içerisinde fiziki coğrafya alanına daha çok uygun olarak görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Öğretimi, İnteraktif Ders Sunumu, Öğretmen Adayı

Teacher Candidates' Opinions Evaluation About Using Interactive Course Presentation In Geography Education

ABSTRACT

From past to present, new methods and materials have been developed in order to achieve the intended purposes of the education-training activities, and this still continues. The most promising among these methods and materials developed are computer assisted instruction, computer technology and software. It is observed that the most significant benefits of the computers are that they offer such opportunities as pictures, maps, animations, moving images, real image lesson presentations, etc. peculiar to the lesson that is instructed; provide a more permanent learning when with these properties for embodying the information when compared to other education environments; enable the student to learn at her own learning pace; ensure a detailed follow-up between the teacher and the student; provide high interactivity both between the computer and the student and between the teacher and the student. This research was carried out for the purpose of

assessing the views of candidate teachers on the use of interactive lesson presentation in the instruction of geography lessons.

The research was conducted on 150 candidate teachers studying at Cumhuriyet University, Faculty of Education, Departments of Social Studies Education and Elementary School Education. Before data collection, a lesson was taught through the interactive lesson presentation on "Plate Motions and Earthquakes" prepared using Adobe Captivate software. Data were obtained by conducting a poll on candidate teachers, and they were assessed by the variables of gender and department.

In the analysis of the data obtained from the research, the frequency, percentage and mean values were calculated, and "X²" and "t" test were used according to the state of the variables.

As a result of the research, it was revealed that candidate teachers think that computer-assisted interactive lesson presentation is more effective than traditional methods, the lesson becomes more interesting and understandable, and the degree of permanent information is high. Candidate teachers regard themselves and all the instructors in the department moderately capable of preparing interactive lesson presentation. In particular, the candidate teachers expressed that they would like to receive lessons for preparing such a lesson presentation and present the lessons in this way. Furthermore, computer-assisted lesson presentation was deemed more suitable for physical geography among the subjects of geography.

Keywords: *Geography Education, Interactive Course Presentation, TeacherCandidate*

GİRİŞ

Toplumların gelişmesi ve ilerlemesinde, genç nesillerini nasıl ve hangi ortamlarda eğittikleri oldukça önemlidir. Çünkü bireyin aldığı eğitim, onun ileride toplumun bir ferdi ya da bir meslek grubunun üyesi olduğunda, hem kendine hem de topluma yapacağı katkının ne olacağını belirler. Bu da bireyin öğrencilik döneminde içinde bulunduğu eğitim ortamlarının ona sağladığı güncel ve bilimsel bilgi ile birlikte bilgiye ulaşma, bilgiyi alma, işleme, paylaşma ve farklı durumlarda kullanma becerisinin geliştirilmesi ile ilgilidir (Sezer, 2011:2).

Geçmişten günümüze eğitim – öğretim faaliyetlerinde hedeflenen amaçlara ulaşmak için yeni yöntem ve materyaller geliştirilmiş ve halen de geliştirilmeye devam edilmektedir. Geliştirilen bu yöntem ve materyallerin içerisinde en umut vadedeni bilgisayar destekli öğretim, bilgisayar teknolojileri ve yazılımlarıdır. Bu çerçevede özellikle eğitim – öğretime yönelik olarak hazırlanan bilgisayar yazılımlarının önemi büyüktür (Yeşiltaş, 2010: 4).

Eğitimde bilgisayar kullanımı 1960 yılı ve sonrasında önce ABD’de ve daha sonra da Avrupa ülkelerinde başlamıştır (Şengün & Turan, 2004:94). Ülkemizde ise bilgisayarın eğitimde kullanılması 1984 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından "Orta Öğretimde Bilgisayar Eğitimi İhtisas Komisyonu" nun kurulmasıyla başlamıştır. Komisyon 1985-1986 eğitim-öğretim yılından itibaren 110 orta dereceli okula, bir tanesi öğretmene, 10 tanesi de öğrenciye olmak üzere toplam 1111 adet bilgisayar dağıtmıştır. Aynı yıl sınırlı da olsa Bilgisayar destekli öğretime başlanabilmiştir(Cin, Engin & Gençtürk, 2004).

Bilgisayarın eğitim sistemine girmesi beraberinde bazı köklü değişimlere sebep olmuştur. Bunların başında, çeşitli materyaller kullanarak bilgilerin aktarılması gelmektedir. Yani öğretim süreci bilgisayar destekli öğretime dönmektedir (Özel, 2008:1).Bilgisayar destekli öğretim, temel öğreticinin öğretmen olduğu eğitim-öğretim ortamlarında, öğretimsel içerik veya etkinliklerin bilgisayar yoluyla öğrenciye aktarıldığı öğretim yöntemidir (Tosun, 2006:17-18). Bilgisayar destekli öğretim, bilgisayar desteği olmayan geleneksel öğretim yöntemlerine farklı boyutlar kazandırmak amacıyla kullanılır. Bu öğretim yönteminde

bilgisayar, öğretim materyalleri, sunumlar, yazılımlar, videolar, testler, görseller, oyunlar hazırlamak ve sunmak için kullanılır. Bu şekilde daha profesyonelce ve özenle hazırlanan materyallerle öğrenme ortamları öğrenciler için daha ilgi çekici bir hal alır (Bozeman, 1999;Akt. Yeşiltaş, 2013: 112).

Bilgisayarların özellikle öğretim amaçlı ya da öğretimi zenginleştirici eğitim yazılımlarının hazırlanmasıyla öğretim-öğrenme sürecine önemli katkılar sağladığı, yapılan bilimsel araştırmalar sonucunda ortaya konulmuştur. Mevcut araştırmaların incelendiğinde bilgisayarların en önemli katkılarının; öğrenilen konuya özgü resim, harita, animasyon, hareketli gerçek görüntü vb. olanakları sunarak öğrenmeyi daha kısa ve etkili biçimde gerçekleştirmesi, bilgiyi somutlaştırmaya yönelik bu özellikleriyle diğer eğitsel ortamlara nazaran daha kalıcı öğrenme kazandırması, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre öğrenmesine olanak tanınması ve öğretmen öğrenci arasında ayrıntılı bir takip sağlanması olduğu görülmektedir. Çeşitli öğretim etkinliklerinde bilgisayarın kullanılması giderek yaygınlaşmaktadır. Çünkü bilgisayarlar öğrenciler tarafından yönlendirilebilen grafiğe dayalı sunular sağlayarak onları motive edebilmekte, onlara hızlı bir şekilde doküman sunabilmekte, bireysel eğitim sağlayabilmekte ve anında hata tespiti ve geri besleme imkânı sunabilmektedir (Çelik, 2007:1).

Şimşek (2002)'e göre dersleri görsel- işitsel hale getirebilmek, akıcı, etkili ve kalıcı öğretim yapabilmek için bilgisayar ortamında hazırlanacak sunular sayesinde dersleri ses, hareket ve görüntü ile besleyerek daha etkili kılacak çalışmalar yapılabilir (Akt: Tiyekli, 2007:1).

Günümüz dünyasında artık bütün disiplinler teknolojik gelişmeleri takip etmek ve bunları gerektiği durumlarda kendi uygulama alanlarında kullanmak mecburiyetindedir. Üstelik coğrafya gibi fen ve sosyal bilimler arasında yer alan ve tüm yeryüzünü çalışma alanı içerisine alarak adeta bir laboratuvar gibi gören bu disiplin için başta bilgisayar olmak üzere çeşitli teknolojik materyallerin kullanılması kaçınılmaz bir gerçektir (Geçit & Şeyihoğlu, 2011:328-329). Yıllardır coğrafya öğretiminde kullanılan bazı gösteri yöntemlerinden; profil, kesit gibi şekilleri tahtaya çizerek, yansıtarak veya yazarak, haritalar üzerinde yerleri göstererek, resimler- slaytlar, kayaç- maden koleksiyonları ve benzerlerinden yararlanılarak coğrafya dersleri anlatılmaya çalışılmıştır (Şengün & Turan, 2004:93). Her ne kadar bilgisayar ortamında görsel malzemeyi hazırlamak, zaman alıcı ve emek isteyen bir iş olsa da coğrafyada eğitim ve öğretimini kolaylaştırmaları, dersleri anlaşılır ve daha çekici bir hale getirmeleri bakımından eğitsel yazılımlar ile işlenen dersler, eğitim ve öğretim açısından günümüzde daha da önem kazanmıştır (Tiyekli, 2007:25).

Bilgisayar ve Coğrafya ilişkisini ele alan çalışmalar incelendiğinde; Sezer (2011) tarafından yapılan “Coğrafya Öğretmeni Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutumlarının İncelenmesi” çalışmasına göre sınıfta başarılı bilgisayar kullanımını etkileyen faktörler arasında bilgisayara yönelik öğretmen tutumları da bulunmaktadır. Bu çalışma sonucunda coğrafya öğretmeni adaylarının BDE yapmaya ilişkin yüksek düzeyde olumlu tutumlara sahip (=3,66) oldukları görülmüştür. Teyfur (2010) tarafından “Yapılandırıcı Teoriye Göre Hazırlanmış Bilgisayar Destekli Öğretimin 9. Sınıf Coğrafya Dersinde Öğrenci

Başarısı ve Tutumuna Etkisi” adlı çalışmasında tekbilgisayarın bulunduğu sınıflar ile bilgisayar laboratuvarlarının coğrafyaderslerinde kullanımları birbirlerinden oldukça farklı sonuçları ortaya çıkarmıştır. Buna göre bilgisayar laboratuvarında coğrafya dersi işleyen öğrencilerle sınıfta tek bir bilgisayarın kullanıldığı geleneksel öğrenme ortamlarında, ders işleyen öğrenciler arasında tutum ve başarıyı deney grubu lehine olumlu düzeyde arttıran etmenlerin başında bilgisayarların sınıf içi kullanım biçimleri gelmektedir. Çelik (2007) tarafından yapılan “Ortaöğretim Coğrafya Derslerinde Bilgisayar Destekli Animasyon Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi” çalışmasında araştırmannın sonucuna göre animasyonla yapılan eğitimin; öğrencilerin oders veya konuyla ilgili araştırma yapmalarına yardımcı olduğu, öğrencilerindersi daha kolay anlamalarını sağladığı, öğrencilerin derse karşı motivasyonunuartırdığı, konuyu soyut halden somut hale getirdiği ve karmaşıklıktan kurtardığı, konunun kalıcılığını artırdığı, öğrenmeyi hızlandırdığı, öğrencilerindüşünme gücünü artırdığı ve öğrencilerin konuyu zevkle izlemelerini sağladığı söylenebilir. Ayrıca öğrencilerin açık uçlu sorulardaki cevaplarına bakarak animasyonların öğrencilerin daha iyi bir şekilde düşünmelerini sağladığı ve sorularadetaaylı bir şekilde cevap verdikleri söylenebilir. Yeşiltaş (2006) tarafından yapılan “Sosyal Bilgiler Fiziki Coğrafya Konuları Öğretiminde Araç-Gereç Kullanımının Öğrencilerin Başarı Düzeylerine Etkisi” adlı çalışmasında Sosyal bilgiler dersi fiziki coğrafya konularının öğretiminde gerek soyut kavramların somutlaştırılması, gerekse öğrencilerin daha önce görmedikleri fiziki coğrafya unsurlarının görselleştirilmesi maksadıyla birçok öğretim materyali kullanılabilir. Fiziki haritalar, model küre, coğrafya atlası, grafikler, diyagramlar, resimler, kum masası, tuz masası, televizyon, vcd çalar, tepegöz projektörü, datashow, video projektörü, etkileşimli video ve bilgisayar bu araç – gereçlerin başlıcalarıdır. Gümüş ve Özüpekçi (2013) tarafından yapılan “Bilgisayar Destekli Coğrafya Öğretimine Yönelik Bir Tutum Ölçeği Geliştirme” çalışmasında aracın ölçtüğü özellikler, coğrafya dersine ve bilgisayar destekli coğrafya öğretimi boyutlarına karşı tutumla sınırlandırılmıştır. Bu ölçeğin kapsamadığı; pedagojik, sosyo-ekonomik ve teknolojik boyutları da içerecek, benzer özelliklere sahip farklı gruplarda da geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılmasının önemli olduğu söylenebilir. Geliştirilen bu ölçek ortaöğretim 10. Sınıf öğrencilerine uygulanmış olmakla birlikte, ortaöğretim bünyesindeki tüm sınıflara uygulanabilir niteliktedir. Şeremet ve Yaşar (2010) tarafından yapılan “Yükseköğretim Coğrafya Eğitiminde Kullanılan Öğretim Yöntemleri ve Materyallerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi” çalışmasında öğretim elemanlarının çalıştıkları fakültelere göre yapılan karşılaştırmalarda Fen- Edebiyat Fakültelerindeki öğretim elemanlarının Eğitim Fakültelerinde görevli öğretim elemanlarına göre hem uygulamalı yöntemlerde hem de teknoloji destekli öğretim materyallerinin kullanımı bakımından daha olumlu yanıtlar verdikleri ortaya çıkmaktadır. Ancak öğrenci görüşleri arasında yapılan karşılaştırmalarda ise Eğitim Fakültelerinin uygulamalı yöntemlerde daha fazla olumlu yanıtlar verdikleri ortaya çıkmaktadır. Öğretim elemanlarının bilgisayara dayalı öğretim yöntemleri kullanımında ve arazi uygulamalarına (field-work) dayalı öğretim yöntemlerinin kullanım sıklığında öğretmenlik mesleki deneyiminin olumlu yönde ayırt edici önemli bir faktör olduğu ortaya çıkmaktadır. Geçit ve Şeyihoğlu (2011) tarafından yapılan “Türkiye’de Bilgisayar Destekli Coğrafya Öğretimi Konusunda Yapılan Çalışmaların İncelenmesi” adlı makale çalışmasında 2000-2010 yılları arasında bilgisayar destekli coğrafya öğretim konulu çalışmaların öncelikle tespiti daha sonra içerik analizi neticesinde önemli bulgulara

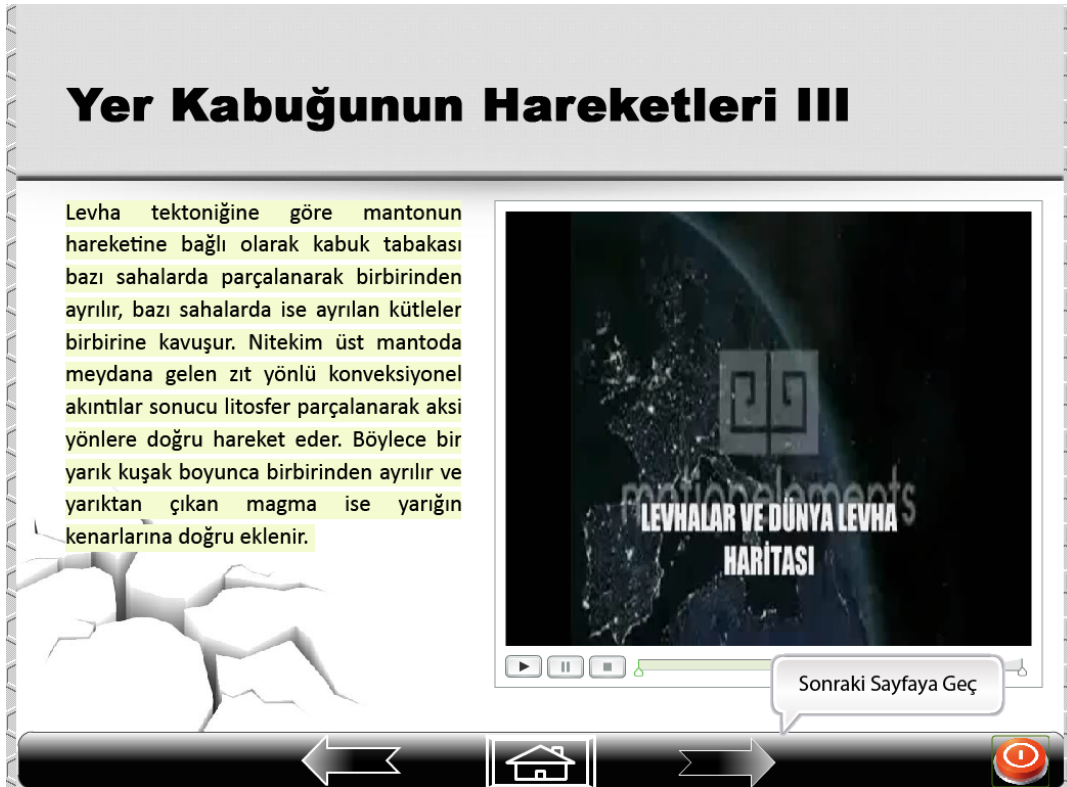
rastlanmıştır. Saptanan 70 akademik çalışmadan tammetinlerine ulaşılan ve coğrafya eğitimi kapsamında değerlendirilen 15 makale, 17 bildiri ve 7 tez çalışması olmak üzere toplam 39 çalışmayrıntılı tetkik edilmiş ve bunlarla ilgili yazar sayıları, araştırma türleri ve modelleri, evren-örneklem dağılımları ve bunların seçim türleri ile verileri toplama araçları ve analiz yöntemleri tek tek analiz edilmiştir. Şengün ve Turan (2004) tarafından yapılan “Coğrafya Eğitiminde Bilgisayar Destekli Ders Sunumunun Öğrenmedeki Rolünün Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” çalışmasında coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli ders sunumunun öğrenmeye etkisi, dersin daha çekici, anlaşılır ve kalıcı olma hali öğrenciler tarafından daha fazla olumlu olarak görülmektedir. Bilgisayar destekli ders sunusu hazırlamayı öğrenciler, bölüm öğretim elemanlarını ve kendilerini ortadüzeyde yeterli görmektedirler. Bilgisayar destekli ders sunumu, coğrafya konuları içerisinde fiziki coğrafya alanına daha çok uygun olarak görülmüştür. Öğrencilerin büyük çoğunluğu öğretmen olduğunda dersleri böyle bir sınıf ortamı ve ders sunumu şeklinde işleme istegindedirler. Coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli bir eğitim laboratuvarı öğrenciler tarafından çok fazla derecede gerekli görülmektedir. Yeşiltaş ve Koç (2014) “İnteraktif Harita Sınavlarının Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi” isimli çalışmalarında coğrafya öğretiminde önemli bir yere sahip olan haritalar ile bilgisayar teknolojilerinin bir arada kullanılmasıyla ortaya çıkan interaktif harita sınavlarının öğrencilerin akademik başarılarına etkisini araştırmış ve araştırma sonucunda interaktif harita sınavlarının akademik başarıyı olumlu yönde etkilediğine ilişkin bulgulara ulaşmışlardır.

Alan yazın incelendiğinde görülmektedir ki bilgisayar teknolojilerinin hızlı gelişimi ile ortaya çıkan ve bilgisayarın öğrenme – öğretme süreçlerinde kullanılmasını kolaylaştıran interaktif yazılımlar/sunumlar hakkında yapılan çalışmalar oldukça sınırlıdır.

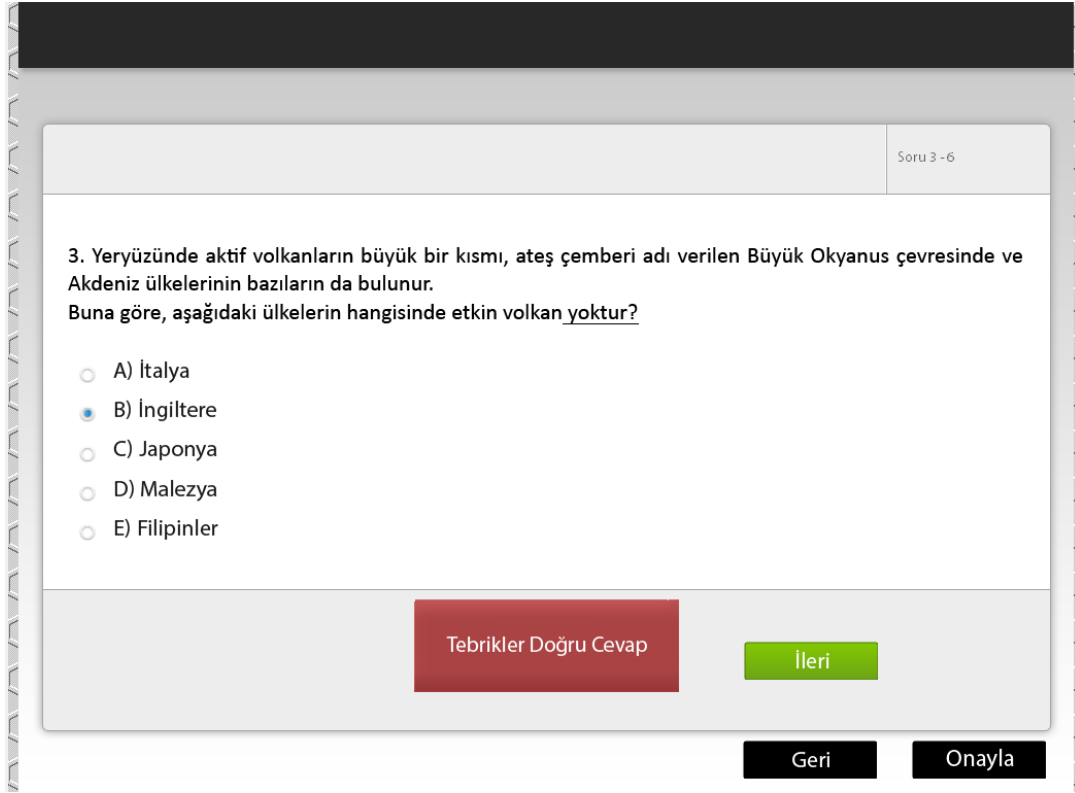

Figür 1. Araştırmada kullanılan interaktif ders sunumuna ait menü.

AdobeCaptivate yazılımı ile hazırlanan interaktif ders sunumları alışlageldik sunum uygulamalarından farklı olarak içerisinde sayfalar arası gezinti yapmaya imkân veren menüler ekleyebilme (Figür 1), LMS (Learning Management System) ile uyumlu çalışabilme, ölçme sonuçlarını kullanıcının ve LMS entegrasyonu sağlandığında ise öğretmenin görebileceği farklı soru türlerinde (Çoktan Seçmeli, Çoklu Seçmeli, Doğru-Yanlış, Boşluk Doldurma vb.) başarı testleri oluşturabilme (Figür 3), ekran kaydı alarak video ders anlatımları hazırlayıp bu anlatımları da sunuma ekleyebilme, yazılım simülasyonları hazırlayabilme gibi birçok farklı özelliğe sahiptir. Yazılım bu özellikleriyle etkileşim seviyesi yüksek ders sunumları hazırlanmasına olanak sağlamaktadır. Tüm bunlara ek olarak AdobeCaptivate ile hazırlanan bu sunumlar farklı işletim sistemine sahip bilgisayarlarda (MacOS, Windows vb.) ve Web üzerinde çalıştırılabilir şekilde kaydedilebilmektedir. Söz konusu yazılımın sağladığı bu esneklik sayesinde hazırlanan sunumlar ders esnasında öğretmen tarafından kullanılabilirdiği gibi asenkron uzaktan öğretim çalışmalarında öğrenciler tarafından da kullanılabilir.

Figür 2. Araştırmada kullanılan interaktif ders sunumundan bir sayfa görünümü.

Figür 3. Araştırmada kullanılan interaktif ders sunumunun test bölümünden bir görüntü.

Bu bağlamda araştırmamızın amacı coğrafya öğretiminde interaktif ders sunumunun öğrenmedeki rolünü cinsiyet ve bölüm değişkenlerini de dikkate alarak Sosyal Bilgiler ve Sınıf Öğretmenliği anabilim dallarında öğrenim gören öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesidir.

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden, betimsel tarama deseni ile hazırlanmıştır. Tarama deseni; bir evren içinde seçilen bir örneklem üzerinde yapılan çalışmalar yoluyla evren genelindeki eğilim, tutum veya görüşlerin nicel veya nümerik olarak betimlenmesini sağlar (Creswell, 2013:155). Araştırmada, coğrafya dersinde yer alan Levha Hareketleri ve Depremler konusunun AdobeCaptivate programı ile hazırlanmış interaktif ders sunumunun öğrenmedeki rolünün cinsiyet ve bölüm değişkenlerini de dikkate alarak öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu sebeple bu araştırmada, araştırmanın amacına uygun olarak, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel tarama deseni kullanılmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, 2013-2014 öğretim yılı bahar yarıyılında öğrenim gören Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise; 2013-2014 öğretim yılının bahar yarıyılında Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği'nde öğrenim gören toplam 156 öğrenci oluşturmaktayken 6 öğrencinin ölçeği hatalı doldurması nedeniyle değerlendirilmemiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden 75 tanesi Sınıf Öğretmenliği'nde, 75

tanisi ise Sosyal Bilgiler Öğretmenliği'nde öğrenim görmektedirler. Yine araştırmaya katılan toplam öğrencilerden 100'ünü kız öğrenciler, 50'sini ise erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırma örnekleme seçiminde örnekleme yöntemlerinden Amaçsal (Amaçlı) Örnekleme kullanılmıştır. Amaçsal Örnekleme çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanır (Büyüköztürk vd., 2010: 89).

Veri Toplama Aracı ve Süreci

Araştırma sürecine her iki anabilim dalı öğrencilerine de, hazırlanan interaktif ders sunumu ile ikişer ders saati sunum yapılarak başlanılmıştır. Ardından veri toplama aracı öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Veri toplama aracının uygulanması ile birlikte öğrenci görüşleri alınmıştır. Araştırmada verilerin toplanılmasında Şengün ve Turan (2004) tarafından coğrafya eğitiminde bilgisayar destekli ders sunumunun öğrenmedeki rolünün öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesine yönelik geliştirilen anket yazar izni alınarak kullanılmıştır. Bu anket ikili (1.Evet 2.Hayır) ve beşli (1.Hiç, 2.Az, 3.Orta, 4.İyi 5.Çok (Tam)) likert türünde toplam 25 maddelik bir ankettir. Anket, iki bölümden oluşmaktadır; birinci bölümde araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri, ikinci bölümde ise coğrafya eğitimine yönelik öğrenci görüşleri mevcuttur.

Şengün ve Turan tarafından veri toplama aracının güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları yapılmıştır. Başlangıçta 30 maddeden oluşan ankette faktör analizi sonuçlarında işlemeyen toplam beş madde atılmış ve anket 25 sorudan oluşturulmuştur. İkili likert maddeli ölçeklerin, KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) değeri 0.694, Bartlett testi 240.262 olarak bulunurken, Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise 0.6514 olarak bulunmuştur. Beşli likert maddeli ölçeklerin, KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) değeri 0.891, Bartlett testi 884.955 olarak bulunurken, Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise 0.8149 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Veri toplama aracının uygulanmasından sonra elde edilen veriler, SPSS 18 paket programı kullanılarak bilgisayar ortamında istatistiksel işleme tabi tutulmuş, bu bağlamda; veriler çözümlenirken frekans, yüzde değerleri ve aritmetik ortalama hesaplanmış, değişkenlerin durumuna göre "X²" ve "t" testi kullanılmıştır. Bu işlemlerin sonunda elde edilen veriler, oluşturulan tablolarla birlikte yorumlanmıştır.

ARAŞTIRMA SONUÇLARINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo:1 Araştırmaya Katılanların Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Cinsiyet	f	%	Anabilim Dalı	f	%
Kız	100	66,7	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	75	50,0
Erkek	50	33,3	Sınıf Öğretmenliği	75	50,0
Toplam	150	100,0		150	100,0

Araştırmada görüş bildiren öğrencilerin % 66,7'si (N=100) Kadın, % 33,3ü (N=50) ise erkektir. Ayrıca araştırmaya katılanların % 50'si (N=75) Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü'nde, % 50'si de (N=75) Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 2. Bilgisayar Destekli İnteraktif Deprem Konuları Sunumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri I

M	Madde Yönergesi [1.Hiç, 2.Az, 3.Orta, 4.İyi 5.Çok (Tam)]	$\bar{X}$	SS
1	Sizce eğitim ve öğretimde bilgisayar destekli ders sunumu ne derece etkilidir?	4,32	0,86
2	Sizce Coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli ders sunumunun uygunluk derecesi ne kadardır?	4,31	0,83
3	Coğrafya Eğitiminde bilgisayar destekli eğitim laboratuvarının gereklilik derecesi ne kadardır?	3,99	1,05
4	Öğretim Elemanlarınızın Coğrafya derslerinde bilgisayar destekli (interaktif)ders sunumunu kullanma sıklığı ne kadardır?	3,83	1,03
5	Sizce bilgisayar destekli ders sunumunun geleneksel yöntemlere göre etkililik derecesi ne kadardır?	4,18	0,83
6	Derste kullanılan grafik, şekil ve resimlerin bilgisayar ortamında projeksiyon ile gösteriminin öğrenmeye etki derecesi ne kadardır?	4,44	0,70
7	Hareketli GIF, kısa video ve animasyonların Coğrafya derslerinde bilgisayar destekli Projeksiyon ile gösterilmesinin öğrenmeye etki derecesi ne kadardır?	4,45	0,72
8	Sizce bilgisayar destekli ders sunumu ile dersin çekici olma derecesi nedir?	4,20	0,88
9	Sizce bilgisayar destekli ders sunumu ile dersin daha anlaşılır hale gelme derecesi nedir?	4,24	0,75
10	Sizce bilgisayar destekli ders sunumu ile bilgiler daha kalıcı olma derecesi nedir?	4,04	0,85
11	Ders öğrenme ortamını nasıl buldunuz?	3,69	0,81
12	Bu tür bir ders sunumu hazırlamak için kendinizi yeterli görme dereceniz nedir?	3,57	0,89
13	Bu tür bir ders sunumu hazırlamak için bölümünüzün öğretim elemanlarını yeterli görme dereceniz nedir?	3,58	0,89
14	Sizce bilgisayar destekli ders sunumu derse karşı ilginizi artırma derecesi nedir?	3,90	1,13

Tablo 2 incelendiğinde, bilgisayar destekli interaktif ders sunumunun etkililik derecesi $\bar{X} = 4,32$ ve coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli interaktif sunumunun uygunluk derecesi $\bar{X} = 4,31$ ile tam derecede uygun olduğu görülmektedir. Yine bilgisayar destekli interaktif ders sunumunun geleneksel yöntemlere göre etkililik derecesi $\bar{X} = 4,18$ ile tam derecede uygun olarak öğrenciler tarafından benimsenmiştir. Ayrıca Tablo 2’de ders sunusunda kullanılan grafik, şekil ve resimler $\bar{X} = 4,44$ ve hareketli gif, kısa video ve animasyonların $\bar{X} = 4,45$ ile coğrafya derslerinde bilgisayar destekli projeksiyon ile gösterilmesinin öğrenmeye etki derecesi tam düzeyde öğrenciler tarafından kabul görmüştür. Bilgisayar destekli interaktif ders sunumu ile dersin daha çekici hale gelmesi $\bar{X} = 4,20$, derse karşı ilginin artması $\bar{X} = 3,90$, dersin daha anlaşılır hale gelmesi $\bar{X} = 4,24$, bilgilerin daha kalıcı olma derecesi $\bar{X} = 4,04$ ile tamamının çok derecede kabul görüldüğü Tablo 2’den anlaşılmaktadır. Sununun yapıldığı sınıf ortamı öğrenciler tarafından $\bar{X} = 3,69$, iyi derecede kabul görmüş ve coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli bir eğitim laboratuvarının gereklilik derecesi $\bar{X} = 3,99$ ile çok gerekli derecesinde görüş belirtilmiştir.

Bölüm öğretim elemanlarının coğrafya derslerinde bilgisayar destekli interaktifders sunumunu kullanma sıklığının $\bar{X} = 3,83$ az sıklıkta kullanıldığı Tablo 2'deki dördüncü maddeden anlaşılmaktadır. Öğrenciler bu tür bir ders sunumunu hazırlamak için bölüm öğretim elemanlarını ($\bar{X} = 3,58$) orta düzeyde yeterli görmektedir. Ayrıca öğrenciler bu tür bir ders sunusu hazırlamak için kendilerini ($\bar{X} = 3,57$) orta düzeyde yeterli görmektedirler.

Genel olarak bakıldığında; coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli interaktifders sunumunun öğrenmeye etkililiği, dersinde çekici, anlaşılır ve kalıcı olma hali öğrenciler tarafından olumlu olarak algılandığı görülmektedir. Ayrıca bu tür ders sunusu hazırlamayı öğrenciler, bölüm öğretim elemanlarını ve kendilerini orta düzeyde yeterli görmektedirler.

Tablo:3Bilgisayar Destekli İnteraktif Deprem Konuları Sunumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri II

		Evet		Hayır	
		f	%	f	%
15	Bilgisayar destekli (interaktif)ders sunumu hazırlamanın öğrenimine yönelik öğretmenlere hizmet içi eğitim kursu verilmelimi?	140	93,3	9	6,0
16	Bu tür hazırlanmış paket programlar alıp ders anlatımlarında kullanmak ister misiniz?	125	83,3	25	16,7
17	Bu tür ders sunumları konu anlatımında, konuların birbiriyle ilişkisini kurmada öğretmene kolaylık sağlar mı?	149	99,3	1	0,7
18	Öğretmene daha rahat bir ders anlatım ortamı sağlar.	145	96,7	5	3,3
19	Öğrenciyi daha çok düşünme ve araştırmaya sevk eder.	122	81,3	28	18,7
20	Konular arası içerik olarak birliktelik sağlar.	135	90,0	14	9,3
21	Ders işlemede önemli olan dikkati çekme ve güdüleme ilkelerine uygun bir ders sunumu sağlar.	140	93,3	9	6,0
22	Derste not almaya daha çok kolaylık ve rahatlık sağlar.	104	69,3	46	30,7
23	Bu tür bir ders sunumu hazırlamayı öğrenmek için ders almak ister misiniz?	128	85,3	22	14,7

Tablo 3'ü incelediğimizde; bilgisayar destekli interaktifders sunumuna yönelik genel görüşlerin çoğunluğun %90'ların üzerinde olduğu görülmektedir. Genel olarak öğrencilerin bilgisayar destekli interaktifders sunumuna yönelik olumlu yönde bakış açılarına sahip oldukları söylenebilir. Bu kabul oranı kısmen de olsa bilgisayar destekli interaktifders sunumunun öğrenciyi daha çok düşünme ve araştırmaya sevk etmesi (%81,3 evet - % 18,7 hayır) ve derste öğrencinin not almasına daha çok kolaylık ve rahatlık sağlaması (% 69,3 evet - % 30,7 hayır)boyutlarında düşünülmüştür.

Özellikle bu tür bir ders sunumu hazırlamayı öğrenmek için öğrencilerin ders almak isteği (% 85,3), öğretmene daha rahat bir ders anlatım ortamı sağlama imkânı (%96,7), konular arası birliktelik ve derste dikkati çekme ve güdüleme ilkelerine uygun bir ders sunusu sağlama imkânının (% 90) yüksek derecede kabul görmesi olumlu bir sonuçtur.

Tablo:4 Bilgisayar Destekli İnteraktif Deprem Konuları Sunumuna İlişkin Öğrenci Görüşleri III

Sizce bilgisayar destekli (interaktif) ders sunumu coğrafyanın hangi konuları için daha çok uygundur?

	f	%
Fiziki Coğrafya	97	64,7
Beşeri ve Ekonomik Coğrafya	13	8,7
Türkiye Coğrafyası	20	13,3
Bölgeler Coğrafyası	20	13,3
Öğretmen olduğunuzda dersleri bu şekilde sunmak ister misiniz?		
Evet	142	94,7
Hayır	5	3,3
Kendimi Yeterli Görmüyorum	3	2,0

Bilgisayar destekli interaktif ders sunumunun coğrafya dersinin hangi konularına daha çok uygun olmasına yönelik olarak sorulan sorunun yüzde frekans dağılımı Tablo 4'de görülmektedir. Tablo 4'ü incelediğimizde, coğrafya dersinde bilgisayar destekli ders sunumunun fiziki coğrafya alanına (% 64,7) daha çok uygun olduğu görülmektedir. Coğrafya dersinin konularına uygunluk sırası ile ilgili olarak öğrenciler, Beşeri ve İktisadi Coğrafya (%8,7), Türkiye Coğrafyası (% 13,3) ve Bölgesel Coğrafya (% 13,3) şeklinde görüş belirtmiştir. Busonuçlardan; öğrenciler tarafından bilgisayar destekli interaktif ders sunumunun coğrafya konuları içerisinde daha çok fiziki coğrafya alanına uygun olarak görüldüğü söylenebilir. Öğrencilerin öğretmen olduğunda dersleri böyle bir sınıf ortamı ve ders sunumu şeklinde işleyip işlememe isteğine yönelik olarak sorulan soruda; öğrencilerin büyük çoğunluğunun (% 94,7) evet dersleri bu şekilde sunma isteği yönünde görüş bildirmeleri anlamlıdır.

Tablo:5 Bilgisayar Destekli İnteraktif Deprem Konuları Sunumuna İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Madde No	Erkek (N=50)		Kız (N=100)		t	P
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS		
1	4,12	1,13	4,43	0,67	2,097	0,080
2	4,20	0,96	4,37	0,76	1,175	0,281
3	4,12	0,93	3,93	1,10	-1,043	0,299
4	3,90	0,99	3,80	1,06	-0,554	0,580
5	4,18	0,87	4,19	0,82	0,069	0,945
6	4,34	0,77	4,50	0,67	1,304	0,194
7	4,40	0,83	4,48	0,67	0,632	0,528
8	4,04	1,04	4,28	0,79	1,565	0,120
9	4,26	0,82	4,24	0,72	-0,152	0,880
10	3,86	0,94	4,13	0,78	1,848	0,067
11	3,58	0,92	3,75	0,75	1,200	0,232
12	3,66	0,96	3,53	0,85	-0,840	0,402
13	3,76	0,95	3,49	0,85	-1,745	0,083
14	3,96	1,10	3,88	1,14	-,407	0,684

*P<.05 Sd: 138

Coğrafya dersinde deprem konularına yönelik bilgisayar destekli interaktif ders sunumuna ilişkin görüş bildiren öğrencilerin cinsiyet değişkenlerine ait görüş farklılığının olup olmadığına yönelik yapılan t testi sonuçları Tablo 5'te görülmektedir. Tablo da görüldüğü gibi cinsiyet değişkenine yönelik anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tablo: 6 Bilgisayar Destekli İnteraktif Deprem Konuları Sunumuna İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Bölüm Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Madde No	Sosyal Bilgiler (N=75)		Sınıf Öğretmenliği (N=75)		t	P
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS		
1	4,38	0,83	4,26	0,89	-0,851	0,396
2	4,41	0,83	4,21	0,88	-1,470	0,144
3	4,13	1,06	3,85	1,02	-1,639	0,103
4	3,90	0,94	3,76	1,12	-0,864	0,389
5	4,37	0,69	4,00	0,92	-2,788	0,006*
6	4,73	0,68	4,36	0,76	-1,502	0,135
7	4,50	0,74	4,40	0,71	-0,895	0,372
8	4,16	0,97	4,24	0,80	0,549	0,584
9	4,36	0,76	4,13	0,74	-1,843	0,067
10	4,08	0,89	4,00	0,80	-0,575	0,566
11	3,76	0,83	3,62	0,80	-0,997	0,320
12	3,52	0,84	3,62	0,94	0,731	0,466
13	3,66	0,99	3,49	0,79	-1,182	0,239
14	3,94	1,14	3,86	1,11	-0,432	0,666

*P<.05 Sd: 138

Coğrafya dersinde deprem konularına yönelik bilgisayar destekli interaktif ders sunumuna ilişkin görüş bildiren öğrencilerin öğrenim gördükleri anabilim dalı değişkenlerine ait görüş farklılığının olup olmadığına yönelik yapılan t testi sonuçları Tablo 6'da görülmektedir. Öğrenci görüşlerini incelediğimizde beşinci maddedeki bilgisayar destekli interaktif ders sunumunun geleneksel yöntemlere göre etkililik derecesinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Diğer maddeler değerlendirildiğinde ise böyle bir farklılık görülmemektedir.

Sonuç ve Tartışma

Coğrafya öğretiminde interaktif ders sunumunun öğrenmedeki rolünün cinsiyet ve anabilim dalı değişkenleri de dikkate alınarak öğrenci görüşlerine göre değerlendirildiği bu araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Bu araştırmada bilgisayar destekli interaktif ders sunumunun geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğu öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Kibar (2006)'ın araştırmasında da bilgisayar destekli öğretiminin geleneksel öğretim yöntemine göre daha etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Kibar, tarafından yapılan araştırmanın sonucu, bu araştırmanın sonucunu destekler niteliktedir.

Bilgisayar destekli interaktif ders sunumu ile dersin daha çekici hale gelmesi, derse karşı ilginin artması, dersin daha anlaşılır hale gelmesi, bilgilerin daha kalıcı olma derecesi

yüksek düzeyde kabul görmüştür. Şengün ve Turan (2004)'in çalışmalarında coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli ders sunumunun öğrenmeye etkisi, dersin daha çekici, anlaşılır ve kalıcı olma haline yönelik olumlu sonuçlar ortaya çıkmıştır ve bu sonuçlar araştırmayı destekler niteliktedir. Teyfur (2010) çalışmasında coğrafya dersinde geleneksel öğretim yöntemleri kullanıldığında öğrencilerin derse olan ilgilerinin azaldığı yönünde bir sonuca ulaşılmıştır. Çelik (2007) ise araştırmasında bilgisayar destekli eğitim konusunun kalıcılığını artırdığı yönünde bir bulguya ulaşılmıştır.

Coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli bir eğitim laboratuvarının gereklilik derecesi yüksek düzeyde kabul görmüştür. Şengün ve Turan (2004) tarafından yapılan çalışmada da coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli bir eğitim laboratuvarı yüksek derecede gerekli görülmüştür.

Bölüm öğretim elemanlarının coğrafya derslerinde bilgisayar destekli interaktif ders sunumunu kullanma sıklığının az olduğu ortaya çıkmıştır. Şengün ve Turan (2004) tarafından yapılan araştırmada da öğretim elemanlarının coğrafya derslerinde bilgisayar destekli ders sunumunu kullanma sıklığının az olduğu ortaya çıkmış ve öğretim elemanları bu tür ders sunumu yapmaları için teşvik edilmeli, gerekirse bu tür ders sunum hazırlama teknik ve önemine yönelik öğretmenlere hizmet-içi eğitim kurslarının düzenlenmesi yönünde öneriler dile getirilmiştir.

Öğrenciler bu tür bir ders sunumunu hazırlamak için bölüm öğretim elemanlarını ve kendilerini orta düzeyde yeterli görmektedir. Şengün ve Turan (2004) tarafından yapılan araştırmada da bilgisayar destekli ders sunusu hazırlamayı öğrenciler, bölüm öğretim elemanlarını ve kendilerini orta düzeyde yeterli görmüşlerdir.

Genel olarak öğrencilerin bilgisayar destekli interaktif ders sunumuna yönelik olumlu yönde bakış açılarına sahip oldukları söylenebilir. Sezer (2011) tarafından yapılan çalışma sonucunda coğrafya öğretmeni adaylarının BDE'li yüksek düzeyde olumlu tutumlara sahip oldukları görülmüştür. Bindak, Obay ve Özgen (2009) tarafından yapılan araştırmada öğretmen adaylarının bilgisayar ve BDE'ye yönelik tutumlarının olumlu düzeyde olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Bilgisayar destekli interaktif ders sunumunun öğrenciyi daha çok düşünme ve araştırmaya sevk ettiği ve derste öğrencinin not almasına daha çok kolaylık ve rahatlık sağladığı ortaya çıkmıştır. Çelik (2007) tarafından yapılan araştırmada bilgisayar destekli eğitimin, öğrencilerin ders veya konuyla ilgili araştırma yapmalarına yardımcı olduğu, öğrencilerinde daha kolay anlamalarını sağladığı ve öğrencilerinde düşünme gücünü artırdığı yönünde sonuçlara ulaşılmıştır.

Özellikle bu tür bir ders sunumu hazırlamayı öğrenmek için öğrencilerin ders almak isteği, öğretmene daha rahat bir ders anlatım ortamı sağlama imkânı, konular arası birliktelik ve derste dikkati çekme ve güdüleme ilkelerine uygun bir ders sunusu sağlama imkânı yüksek derecede kabul görmüştür. Çelik (2007) tarafından yapılan araştırmada bilgisayar destekli eğitimin öğrencilerin derse karşı motivasyonunu artırdığı yönünde bir sonuca ulaşılmıştır.

Öğrenciler tarafından bilgisayar destekli ders sunumunun coğrafya konuları içerisinde daha çok fiziki coğrafya alanına uygun olarak görüldüğü söylenebilir. Şengün ve Turan (2004) yapılan araştırmada da bilgisayar destekli ders sunumu, coğrafya konuları içerisinde fiziki coğrafya alanına daha çok uygun olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrenciler, öğretmen olduğunda büyük çoğunluğu dersleri bu şekilde sunma isteği yönünde görüş bildirmişlerdir. Şengün ve Turan (2004) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin büyük çoğunluğu öğretmen olduğunda dersleri böyle bir sınıf ortamı ve ders sunumu şeklinde işleme isteğinde olduğu yönünde bir sonuç çıkmıştır. Sezer (2011) tarafından yapılan araştırmada coğrafya öğretmeni adaylarının gelecekte mesleğe başladıklarında

bilgisayarı eğitim-öğretim ortamlarında kullanmalarına yönelik olumlu tutumlara sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli ders sunumuna ilişkin görüş bildiren öğrencilerin cinsiyet değişkenine yönelik anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bindak, Obay ve Özgen (2009) tarafından yapılan çalışmada da bilgisayar ve bilgisayar destekli eğitime yönelik tutumların cinsiyete göre farklılaşmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Sezer (2011) çalışmasında coğrafya öğretmen adaylarının cinsiyetleri BDE ilişkin geliştirdikleri tutumlarda belirleyici bir faktör değildir. Yine farklı çalışmalarda da (Çobanoğlu, 2008; Başarıcı & Ural, 2009; Yıldırım & Kaban, 2010; Şahin & Akçay, 2011) cinsiyet bakımından bilgisayar destekli eğitime yönelik bir farklılığın olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Ekici ve Kutluca (2010) tarafından yapılan çalışma sonunda ise BDE'ye ilişkin tutum puanının kız öğretmen adayları yönünde anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Şengün ve Turan (2004) tarafından yapılan araştırmada ise erkek öğrenciler, bayan öğrencilere göre coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli ders sunumunu daha fazla uygun görmüşlerdir.

Coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli interaktif ders sunumuna ilişkin görüş bildiren öğrencilerin öğrenim gördükleri anabilim dalı değişkenlerine ait görüş farklılığının olup olmadığına yönelik öğrenci görüşlerini incelediğimizde sadece bilgisayar destekli interaktif ders sunumunun geleneksel yöntemlere göre etkililik derecesinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Diğer maddeler değerlendirildiğinde ise böyle bir farklılık görülmemektedir. Ekici ve Kutluca (2010) tarafından yapılan araştırmada da öğretmen adaylarının kayıtlı buldukları bölüme göre BDE'ye ilişkin tutumlarının farklılık göstermediği sonucu araştırmayı destekler niteliktedir. Karakuş ve Yenilmez (2007) çalışmasında sınıf ve matematik öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitime yönelik tutumlarını incelemiş ve anlamlı bir farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır.

Ayrıca ortaya çıkan diğer sonuçlar

Bilgisayar destekli interaktif ders sunumunun etkililik derecesi ile coğrafya öğretiminde bilgisayar destekli interaktif sunumun uygunluk derecesini tam derecede uygun görülmektedir.

Ders sunusunda kullanılan grafik, şekil ve resimler, hareketli GIF, kısa video ve animasyonların coğrafya derslerinde bilgisayar destekli projeksiyon ile gösterilmesinin öğrenmeye etki derecesi tam düzeyde kabul görmüştür.

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak şu öneriler getirilebilir:

- Öğretmen ve öğretmen adayları için derslerinde kullanabilecekleri interaktif öğretim materyallerini geliştirme konusunda dersler ve kurslar düzenlenebilir.
- Öğrenme – öğretme süreçlerinde öğretim elemanları ve öğretmenlerin interaktif sunumlar kullanmaya yönlendirilmesi öğrenci motivasyonu ve akademik başarısını arttırmada fayda sağlayabilir.
- Fiziki Coğrafya konularının öğretiminde interaktif ders sunumu ve yazılımlardan faydalanmanın öğrencilerin akademik başarısı ve tutumlarına yönelik etkileri hakkında yeni çalışmalar yapılmasının faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Kaynakça

- Kaban A & Yıldırım S. (2010). “Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime Karşı Tutumları”. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 7 (2), s. 158-168.
- Başarıcı, R. &Ural, A. (2009). “Bilgisayar Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime Yönelik Tutumları”. International Online Journal of EducationalSciences, 1(1), s. 165-176.
- Büyüköztürk, Ş. & Diğerleri (2010). “Bilimsel Araştırma Yöntemleri”. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Cin, M., Engin, İ. & Gençtürk, E. (2004). “Yer yuvarlağı Ünitesinin Öğretiminde Bilgisayarlı ve Geleneksel Öğretim Uygulamalarının Karşılaştırılması Üzerine bir Araştırma”. Akademik Bilişim Konferansı 2004, Trabzon.
- Creswell, J. W. (2013). “Araştırma Deseni”, (Çev.Bursal, M.;Ed.: Demir, S. B.). Ankara: Eğiten Kitap.
- Çelik, E. (2007). “Ortaöğretim Coğrafya Derslerinde Bilgisayar Destekli Animasyon Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Çobanoğlu, İ. (2008). “Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Öğretime ve Bilgisayara Yönelik Tutumları”. I. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu Bildiriler Kitabı, s. 298–306.
- Gümüş N. &Özüpekçe S. (2013). “Bilgisayar Destekli Coğrafya Öğretimine Yönelik Bir Tutum Ölçeği Geliştirme Çalışması”. TurkishStudies, 8 (8), s. 665-677.
- Kıbar, Z. (2006). “İlköğretim Düzeyi Fen Bilgisi Öğretiminde Yüksek Etkileşimli Bdo Yazılımlarının Öğrenci Başarısına Etkisi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir
- Kutluca T. &Ekici G. (2010). “Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutum ve Öz yeterlik Algılarının İncelenmesi”. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (38), s. 177-188.
- Özel, S.F. (2008). “Bilgisayar Destekli Öğretim Materyallerinin Öğrencilerin Tutum Ve Başarılarına Etkisi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Özgen K.,Obay M ve Bindak R. (2009). “Ortaöğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Bilgisayar ve Bilgisayar Destekli Eğitime Yönelik Tutumlarının İncelenmesi”. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1 (2), s. 12-24.
- Sezer, A. (2011). “Coğrafya Öğretmeni Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutumlarının İncelenmesi”. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 1 (4), s. 1-19.
- Şahin, A. & Akçay, A. (2011). “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutumlarının İncelenmesi”. TurkishStudies- International PeriodicalForTheLanguages, LiteratureandHistory of TurkishorTurkic, 6(2), s. 909-918
- Şeremet M. & Yaşar O. (2010). “Yükseköğretim Coğrafya Eğitiminde Kullanılan Öğretim Yöntemleri ve Materyallerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi”. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 7 (1), s. 675-702.

Şeyihoğlu A. &Geçit Y. (2011). “Türkiye’de Bilgisayar Destekli Coğrafya Öğretimi Konusunda Yapılan Çalışmaların İncelenmesi”. Marmara Coğrafya Dergisi (23), s. 327-351.

Şimşek, N. (2002), “Derste Eğitim Teknolojisi Kullanımı”. Ankara: Nobel Yayınları.

Teyfur, E. (2010). “Yapılandırmacı Teoriye Göre Hazırlanmış Bilgisayar Destekli Öğretimin 9. Sınıf Coğrafya Dersinde Öğrenci Başarısı ve Tutumuna Etkisi”. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11 (3), s. 85-106.

Turan M. & Şengün T. (2004). “Coğrafya Eğitiminde Bilgisayar Destekli Ders Sunumunun Öğrenmedeki Rolünün Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi”. TheTurkish Online Journal of EducationalTechnology (3), s. 93-99.

Tosun, N. (2006). “Bilgisayar Destekli Ve Bilgisayar Temelli Öğretim Yöntemlerinin, Öğrencilerin Bilgisayar Dersi Başarısı Ve Bilgisayar Kullanım Tutumlarına Etkisi: Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği”, Yayınlanmamış DoktoraTezi, Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Edirne

Tiyekli, E. (2007). “CBS-Coğrafi Bilgi Sistemi Aracılığıyla Veri Tabanı Oluşturulması Ve Coğrafya Dersinde Kullanılması”, Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana

Yenilmez, K. & Karakuş, Ö. (2007). “İlköğretim Sınıf ve Matematik Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Matematik Öğretimine İlişkin Görüşleri”. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14, s. 87-98.

Yeşiltaş, E. (2006). “Sosyal Bilgiler Fiziki Coğrafya Konuları Öğretiminde Araç-Gereç Kullanımının Öğrencilerin Başarı Düzeylerine Etkisi (Kars İli Örneği)”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars

Yeşiltaş, E. (2010) “Sosyal Bilgiler Öğretimine Yönelik Geliştirilen Bilgisayar Yazılımının Akademik Başarı ve Tutuma Etkisi”. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Yeşiltaş, E. (2013). “Sosyal Bilgiler Öğretiminde İnteraktif Ortam ve Bilgisayar Kullanımı”. Sosyal Bilgiler Öğretiminde Eğitim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, (Ed. Sever R. ve Koçoğlu E.). Ankara: PegemA Yayıncılık. s.105 – 131

Yeşiltaş, E. & Koç, H. (2014). “İnteraktif Harita Sınavlarının Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi”. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 16 (2), s. 247 – 257